

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 27 april 1928 kl. 12 m.

Bevillningsutskottets memorial, med förslag till ändring av rubriken 1135 i gällande tulltaxa.

(1:a avd.)

Med begagnande av den befogenhet att väcka förslag i bevillningsfrågor, som jämlikt § 40 riksdagsordningen tillkommer bevillningsutskottet, får utskottet härmed föreslå viss ändring av rubriken 1135 i gällande tulltaxa.

Utskottet.

Genom beslut av 1926 och 1927 års riksdagar hava vissa preparat, som kommit till användning vid tillämpning av den s. k. flotationsmetoden för anrikning av huvudsakligen sulfidmalmer och vilka dittills tullbehandlats enligt rubriken 1259, kemiskt-tekniska preparat ej särskilt nämnda, med tull efter 15 procent av värdet, blivit hänförda till andra rubriker i tulltaxan med antingen lägre tull eller tullfrihet. Sålunda hava (prop. 203/1926) kaliumxantogenat upptagits i rubriken 1143 med tull av 2 kronor 50 öre för 100 kilogram samt tiokarbanilid, toluidin och xyloidin hänförts till rubriken 1197 med tullfrihet. Vidare har, enligt förslag i propositionen nr 101 år 1927, kresolfosforsyra upptagits i rubriken 1135 med tull av 1 krona 50 öre för 100 kilogram.

Historik.

Till det vid sistnämnda proposition i utdrag fogade statsrådsprotokollet meddelade chefen för finansdepartementet bland annat följande.

Bearbetningen av förut värdelösa sulfidmalmer, hållande bly, zink och koppar, hade dåmera möjliggjorts genom användning av vissa utländska kemiskt-tekniska preparat (flotationsreagenser). I de flesta av nämnda sulfidmalmer förekomme svavelkis, vilken vore att anse såsom en skadlig förorening i de säljbara bly-, zink- och kopparkoncentraten. Till förhindrande att vid anrikningsproceduren svavelkisen medföljde de värdefulla sulfiderna användes preparatet kresol- eller kresylfosforsyra. Detta preparat vore icke föremål för tillverkning inom landet.

Det förslag, som utskottet nu framlägger, har föranletts av en från Sveriges industriförbund till utskottet den 14 mars 1928 ingiven skrift, i vilken förbundet, efter att hava erinrat om 1926 och 1927 års riksdagens nyssberörda beslut, anfört bland annat följande:

Sveriges
industriför-
bund.

Under senare tid hade i marknaden börjat saluföras ett nytt flotationsreagens, benämnt aerofloat, som på grund av vissa lämpliga egenskaper vunnit stor efterfrågan. Detta preparat, som enligt uppgift tillverkades av fosforpentasulfid och kresol, hade vid tullbehandlingen icke kunnat hänföras till tulltaxerubriken 1135, enär preparatet förutom kresolfosforsyra även

innehölle vissa svavelhaltiga organiska föreningar. Sistnämnda föreningar vore icke särskilt nämnda i tulltaxan och sålunda hänförliga till tulltaxerubriken 1259 med tull av 15 procent av värdet. Jämlikt bestämmelserna i § 1 a) tulltaxeunderrättelserna bleve för den skull också själva blandningen hänförlig till sistnämnda rubrik.

Då preparatet aerofloat till huvudsaklig del bestode av kresolfosforsyra och även hade enahanda användning som denna samt för närvarande och, såvitt nu kunde bedömas, icke heller framdeles komme att framställas inom landet, syntes det industriförbundet synnerligen önskvärt, att även detta nya preparat bleve hänförligt till rubriken 1135 med tull av endast 1 krona 50 öre för 100 kilogram.

Då det vidare förefölle sannolikt, att även andra flotationsreagenser komme att framställas av kresolfosforsyra med sådan sammansättning, att de jämlikt nuvarande bestämmelser komme att tullbehandlas enligt rubriken 1259, vore det lämpligt att, för den händelse en ändring i tulltaxan beslutades i anledning av förbundets framställning, samtliga flotationsreagenser, i vilka kresolfosforsyra inginge, bleve hänförliga till rubriken 1135.

Med stöd av vad sålunda anförts har industriförbundet hemställt, att bevillningsutskottet ville med begagnande av sin motionsrätt föreslå riksdagen, att nuvarande bestämmelse i tulltaxerubriken 1135 »ävensom kresolfosforsyra» måtte ändras till »flotationsmedel för malm, bestående av eller innehållande kresol-(kresyl-)fosforsyra».

Utredning.

För erhållande av erforderlig utredning i ämnet har utskottet i grundlagsenlig ordning begärt, att kommerskollegium och generaltullstyrelsen måtte gemensamt avgiva utlåtande i anledning av den av industriförbundet gjorda framställningen. I sitt till följd härav avgivna utlåtande hava ämbetsverken till en början framhållit, att de skäl, som föranlett tidigare beslut om tullfrihet eller tullindring för vissa kemiskt-tekniska preparat, däribland kresolfosforsyra, vilka funnit användning vid den även i vårt land tillämpade flotationsmetoden för anrikning av vissa malmer, syntes allttjämt vara gällande samt äga tillämpning jämväl å den variant av flotationsmedlet kresolfosforsyra, varom i industriförbundets framställning vore fråga. Ämbetsverken hava vidare meddelat, att det nya patentskyddade flotationsmedlet aerofloat, vars fördelaktiga egenskaper närmast givit anledning till framställningen om ytterligare utvidgning av tulltaxerubriken 1135, icke vore föremål för inhemsk tillverkning samt att preparatet inom anrikningstekniken ansåges beteckna ett icke oväsentligt framsteg. Vid angivna förhållande hava ämbetsverken förklarat sig icke hava något att erinra mot att den för kresolfosforsyra medgivna tullindringen utsträcktes till att omfatta även aerofloat.

Vidare hava ämbetsverken anført följande:

»Enligt undersökningar, utförda vid tullverkets huvudlaboratorium, innehåller aerofloat väsentliga mängder organiska svavelföreningar. Den amerikanska patentskriften nr 1593232, som behandlar uppfinningen ifråga, samt upplysningar från inhemsk förbrukare av varan giva vid handen, att dessa svavelföreningar vid flotationsförfarandet utöva specifika verkningar på an-

rikningsgodset utöver kresolfosforsyrens effekt. Ämbetsverken anse även vad som enligt förestående blivit om varan känt göra det påtagligt, att den på grund av bestämmelserna i § 1 mom. a av 'Underrättelser om vad vid tulltaxans tillämpning iakttagas bör' verkställda rubriceringen av importvaran såsom hörande till 'kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda' är fullt författningsenlig. Det synes otvivelaktigt, att aerofloat enligt gällande tulltaxa skall hänföras till rubrik 1259 och följaktligen draga en tull av 15 procent av värdet. En ändring härutinnan förutsätter alltså en ändring i tulltaxan.

Vid flotationsprocessen användas en mängd på empirisk väg funna blandningar av olika ämnen och kemikalier till preparering av det ingående malmaterialet. Sammansättningen av dessa blandningar varierar bland annat med hänsyn till beskaffenheten av den malm, som skall anrikas. Av samstämmande uppgifter i litteraturen framgår, att kresolfosforsyran och dess derivater funnit en vidsträckt användning härvid samt ingå i en mängd för ändamålet avsedda kompositioner. Det torde därför vara av betydelse för gruvindustrin att, såsom sökanden föreslagit, vid ändring av tulltaxan använda en formulering, som täcker hela den grupp av flotationsmedel, där den karakteristiska beståndsdel är kresolfosforsyra.

Sökandens hemställan går ut på att i tulltaxerubrik 1135 orden 'ävensom kresolfosforsyra' måtte ändras till 'flotationsmedel för malm bestående av eller innehållande kresol-(kresyl-)fosforsyra'.

Sagda formulering synes ämbetsverken icke fullt lämplig. Rubriken upptager i sin nuvarande lydelse själva preparatet kresolfosforsyra oavsett dess användning och medgiver sålunda import av denna vara till exempel för tillverkning av ett flotationsmedel. Formuleras rubriken på sätt sökanden föreslagit, kunde tvekan uppstå, huruvida den fortfarande medgäve import för nämnda ändamål. Det synes i alla händelser icke påkallat, att den en gång medgivna tullindringen inskränkes till att avse endast färdiga flotationsmedel.

Framställningens syfte torde emellertid utan en sådan inskränkning kunna nås genom att till rubrik 1135 fogades ett tillägg av följande innehåll: samt för malmanrikning avsedda flotationsmedel, innehållande kresolfosforsyra (kresylfosforsyra), varigenom rubriken i fråga skulle komma att erhålla nedanstående ändrade lydelse:

'Fosforsyra samt ammonium-, kalium- och natriumfosfat; ävensom kresolfosforsyra (kresylfosforsyra) samt för malmanrikning avsedda flotationsmedel, innehållande kresolfosforsyra (kresylfosforsyra).'

Ämbetsverken hava slutligen i sitt utlåtande hemställt, att utskottet i anledning av industriförbundets framställning måtte för riksdagen framlägga förslag därom, att rubriken 1135 i tulltaxan erhöles den i utlåtandet angivna ändrade lydelsen.

Enligt uppgift av industriförbundet i en till ämbetsverken ingiven skrift har importen av aerofloat beräknats komma att omfatta omkring 30,000 kilogram per år med ett cifvärde av omkring 1 krona 66 öre per kilogram för oförtullad vara. Nämnda kvantitet skulle enligt nu gällande tullsats, 15 procent av värdet, draga en tull av 7,470 kronor samt enligt den föreslagna tullsatsen, 1 krona 50 öre för 100 kilogram, en tull av allenast 450 kronor.

Utskottets
yttrande.

Den av riksdagen år 1927 beslutade nedsättningen av tullen å kresolfosforsyra torde icke för framtiden komma att bereda industrien den lättnad, som därmed åsyftats. Den nu föreliggande utredningen synes nämligen giva vid handen, att industrien är på väg att vid tillämpandet av flotationsmetoden för anrikning av vissa malmer övergå från användning av kresolfosforsyra till det nya flotationsmedlet aerofloat, som, ehuru innehållande kresolfosforsyra, enligt gällande bestämmelser icke kunnat tullbehandlas efter den för sistnämnda preparat nedsatta, i rubriken 1135 bestämda tullsatsen av 1 krona 50 öre för 100 kilogram utan måst hänföras till rubriken 1259, »kemiskt-tekniska preparat, ej särskilt nämnda», med tull av 15 procent av värdet. Den nu för aerofloat ifrågasatta tullnedsättningen utgör därför enligt utskottets mening endast en konsekvens av den av 1927 års riksdag vidtagna tullnedsättningen å kresolfosforsyra. Likaledes synes ämbetsverkens förslag att låta tullnedsättningen gälla även andra för malmanrikning avsedda flotationsmedel, innehållande kresolfosforsyra, vilka kunna bliva tillgängliga i marknaden, vara att betrakta såsom ett fullföljande av det syfte, som avsågs med 1927 års riksdags ovannämnda beslut. Vid angivna förhållanden har utskottet, oaktat vissa betänkligheter inom utskottet yppats mot att i en fråga av jämförelsevis så ringa vikt som den förevarande begagna den utskottet tillkommande befogenheten att väcka förslag i bevillningsfrågor, icke velat undandraga sig att bereda riksdagen tillfälle att redan i år pröva den uppkomna frågan.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot avfattningen av det av ämbetsverken framlagda förslaget, får hemställa,

att riksdagen måtte besluta, att rubriken 1135 i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullbe- räkningen	Tullsats
			Kronor öre
1135	Fosforsyra samt ammonium-, kalium- och natriumfosfat; ävensom kresolfosforsyra (kresylfosforsyra) samt för malmanrikning avsedda flotationsmedel, innehållande kresolfosforsyra (kresylfosforsyra)	100 kg.	1 50

Stockholm den 27 april 1928.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bårg, Bergman, Boman, Björnsson, Leander, Jönsson i Boa, Hedlund i Östersund, Bengtsson i Kullen, Olsson i Golvvasta, Nylander, Björklund, Åström, Andersson i Boda, Östergren, Olsson i Gävle, Granath, Ericson i Boxholm och Ljunggren.
